

Enskild motion

Motion till riksdagen 2015/16:2595

av Thomas Finnborg m.fl. (M)

Lotsplikt i Öresund

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att utveckla ett internationellt samarbete för miljö- och miljösäkerhetsfrågor gällande fartygstrafiken i Öresund och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten till en miljöcertifiering för rederier med bl.a. kriterier för säker Öresundspassage och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Öresund är en vältrafikerad farled med omkring 40 000 fartygspassager per år. Det är en omfattande trafik som ska samsas på en begränsad yta. Än så länge är vi förskonade från större olyckor men frånvaron av tidigare olyckor är ingen garant för att det ska förbli så i framtiden. Man kan inte fortsätta att luta sig tillbaka och förlita sig på försynen för att säkerställa olycksfria fartygspassager även i fortsättningen. Om man vill förebygga olyckor måste man vara proaktiv och fundera på vilka åtgärder och förbättringar som krävs i dag för att öka säkerheten i morgon.

Problemet är att möjligheterna att säkra fartygstrafiken i sundet är begränsade. Vill man ändra dagens regelverk räcker det inte att Sverige och Danmark är överens, eller ens hela Norden och Östersjöländerna. Passagen genom Öresund regleras av ett avtal som är 150 år gammalt och havsrättskonventionen.

Det är problematiskt att den världen, de fartyg och de laster som avtalet från 1857 reglerar har försvunnit sedan länge. Ändå lever avtalet kvar i välmåga och det föranstaltar bl.a. att man inte får kräva lotsplikt i Öresund. Ett krav på lotsassistans genom sundet är en åtgärd som skulle minska riskerna men vars införande begränsas av traktatets villkor.

Eventuella förändringar av traktaten måste hanteras av International Maritime Organization, ett FN-organ med ansvar för sjöfart och sjösäkerhet, och godkännas där.

International Maritime Organization rekommenderar visserligen att tankfartyg med olja, gas, kemikalier eller radioaktiva material ansöker om lots när de passerar sundet. Men det är bara en rekommendation och långt ifrån alla hörsammar uppmaningen.

Idag kan ett ensamt fartygs last förstöra vatten, stränder eller skapa annan fara för de som bor i Öresundsregionen. Det är en risk som vi måste försöka hantera och förbereda oss för och dessutom hantera inom de snäva begränsningar som finns i och med traktaten.

Ingen vill begränsa rätten till passager i sundet – frihandel utan begränsande pålagor är viktigt – utan bara göra dem säkrare för miljö och människor.

Sverige behöver arbeta för att se över hur Öresundstrakten kan utvecklas och uppdateras för att möta dagens och morgondagens risker. Dagens verklighet skiljer sig väsentligt från dem som dikterade villkoren för 150 år sedan. En väg skulle kunna vara ett tilläggstraktat som möjliggör en bättre riskhantering vad avser miljö och hälsa än vad som var aktuellt när traktaten skrevs. Att det är ett omfattande, komplicerat och långsiktigt arbete medges men någon måste verka för att få igång processen.

Vi behöver säkra sundspassager omgående, redan innan ett traktat kan omförhandlas eller få särskilda miljötillegg. I väntan på ett omförhandlat traktat skulle en miljömärkning för rederinäringen vara ett alternativ; där skulle man kunna ha som certifieringskrav att rederier förbinder sig att inhämta lotsassistans för fartyg som bär olje-, gas- eller kemiprodukter genom Öresund. Syftet skulle vara att ge ett mervärde för rederierna att begära lotsassistans.

Thomas Finnborg (M)

Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M)

Tobias Billström (M)

Patrick Reslow (M)

Hans Wallmark (M)

Anette Åkesson (M)

Maria Malmer Stenergard (M)

Ewa Thalén Finné (M)

Anders Hansson (M)

Boriana Åberg (M)

Gunilla Nordgren (M)

Olof Lavesson (M)

Ulrika Heindorff (M)